

so ljudje iz obližja slutili, kaj bi bilo krivo žalostne smerti, nemudoma so hiteli siromašnej vdovi na pomoč. Podpora je res tudi prišla, a nihče nij mogel nadomestiti sirotam umeršega očeta in serčno ljubljene Marijce, ki bi bila utegnila še dolgo dolgo živeti. —

Sami nezadovoljni hlapci.

Na Dunaji, največjem mestu našega cesarstva, kjer prebiva mnogo ljudij vsake verste od cesarja do prosjaka, dogodi se tudi različnokaj čudnega.

Nekega dne je stal v odvetniškej pisarnici lesen hlapec*), s katerim je gospod skôrne izuval in mermral: „To je življenje, da se Bogu smili, ker je treba ves dan v kotu čepéti in čakati gospodovih skôrnov. In kadar pridejo skôrni mokri in blatni, tedaj je tékar (še le) meni gorjé; dokler enega izuвам, teptá me drugi ter naposled me v zahvalo sune, da se zvalim pod posteljo, kakor sem dolg in širok. Skôren biti, o to je vse drugo! Skorni gredó vsak dan na izprehod, vidijo mnogo lepega po svetu, in kedar se utrudijo, pridejo, izujejo se, ter ponosno se postavijo poleg mene, dokler si ne počinejo.“

Skorni, ki so to mermranje hlapčevo slišali, strigli so z ušesi, ter eden reče svojemu tovarišu: „Brat, kaj déš o tem govorjenji? Nama li je dobro? Ta neumni hlapec niti ne vé, kako je njemu dobro in kako ima lahko opravilo. Midva vedno terpíva: po letu naju hoče prah zadušiti, po zimi ozébava in ob dežji časi malo da ne utoneva. In kako nama kamenje gloje kožo?“ — „Brat“, odgovorí tovariš, „terpljenja bi se baš ne bal, tega sem navajen, a dergnenje sè ščetjo vsako jutro in z večera, to me jezí. Niti nikakor ne morem uméti, zakaj bi trebalo, da se v svojem uboštvu še tudi svétim. Naju gospod si mnogo ugaja. Ves dan sedi ter piše, in če se naveliča, gre na izprehod ali v kavarno. Oh, da bi mogel priti za pisarja.“

Leseni hlapec vzdihne: „Oh, jaz tudi!“ A pisar je baš otresel pero, nalslonil se na stol in vzdehní: „Hvala Bogu, da je zopet ta dan minil! Ves dan pisati in pisati! Pisar je res hlapec svojega peresa. To je vse drugače, ako je človek sam svoj, kakor dohtar, moj gospodar. On dela, kadar se mu ljubi, a živi dobro ter dobiva vsak dan debelejši trebuh. A jaz ves dan delam in z večera mi je časi iti lačnemu spat. Oh, da bi jaz bil dohtar!“ Nejevoljno je obuval skorne, a šlape od klobučine je vtikal v žep, kar stopi v pisarno gospod dohtar in zamermrá nanj: „Pojdi, uže je šest; ti ne veš, kako je tebi dobro.“

„Ta se meni kar podsmehuje,“ misli pisar, pokloni se ter odide.

Dohtar je šel v svojo izbo, a vrata so ostala odperla in leseni hlapec je slišal vse, kar se je govorilo. Gospodar je rekel:

„Zdaj bode pisar brezi vse skerbi do jutra, pojde k sosedu in popije verč piva ter popuši pipo tobaka; a jaz? Do jutra bi trebalo, da vse doveršim. Bog vé, kaj si minister misli! Vsak dan pošilja več dela, a k plači uže deset let nij dal doklade; zapovedovati je lahko, a delatí, delatí!“

„Čudno,“ misli sam soboj leseni hlapec, niti ta nij zadovoljen; tudi on mermrá.“

Nekedó poterka. „Slobodno“, oglasi se dohtar. Zdravnik pride.

„Dobro, da ste prišli, gospod zdravnik, meni je jako slabo v želodci, in zdaj bi trebalo, da bi malo ne vso noč še pisal.“

*) Dobro slovenski se to orodje imenuje: izuvaló, izuvalnik.

Zdravnik ga je za žilo potipal, na uro pogledal in rekel: „Idite v posteljo ter zaspite, vam je treba počitka.“ Po sili se dohtar nasmehne in odgovori: „Gospod zdravnik, vi morete tako govoriti, ker ste sam svoj gospod.“ A zdravnik se prime za trebuh ter se še glasneje zasmije. „Kaj? Jaz svoj gospod? Jaz sem vseh ljudij hlapec. Noč in dan nijmam mirú. Verujte mi, da je zdravnik največji siromak. Kolikor je bolnikov po mestu, toliko ima zapovedovalcev in zapovedovalek.“

Zdravnik je odšel, a leseni hlapec si je mislil: „Zopet je en nezadovoljnež več. Jaz imam res več tovarišev, nego sem si mislil.“

Zopet nekedo poterka in minister pride ter se jame opravičevati, ker je tako pozno prišel.

„Konči ta je sam svoj gospod“, misli si leseni hlapec. Minister dalje reče: „Ljubi gospod dohtar! izdelajte mi do jutra ta pisma, ker jih silno potrebujem. Baš zdaj sem bil pri njegovem Veličanstvu, a imel sem hudo uro, ker je jako slabe volje. Najrajši bi vložil prošnjo o odpustu, da bi potem bil svoj gospod.“

Hlapec nateza ušesa.

„A to zopet ne more biti“, nadaljuje minister, ker svojega gospoda ne bi rad ostavil v zadrégi.“

„Kaj se li spet snuje?“ povpraša dohtar.

„Oh“, reče minister, „novcev potrebujemo, in to mnogo, a blagajnice so vse prazne. Verujte mi, tako hudo se ne godí nobenemu človeku, kakor ministru.“

„A čemu potrebujete novcev? Dobivamo li mi kake doklade?“

„Doklade? še odščipniti nekaterim nekoliko treba, kajti boj se bliža in vojsko je oborožiti. Njegovo Veličanstvo uže nijma ni ene mirne ure. Posvetovanje za posvetovanjem, a njegovo Veličanstvo hoče pvsod v pričo biti. Zdaj so hudi časi!“

Minister vzdihuje in dohtar vzdihuje, a leseni hlapec v kotu uže dalje ne vzdihne. Vse je slišal in si je mislil: „Sami nezadovoljni hlapci, niti presvitli cesar nij sam svoj gospod!“

Od tistega dne je bil leseni hlapec svoje osode zadovoljen, zvesto je delal opravila ter nij mermral. Ali so tudi drugi nezadovoljneži ž njim vred potem bili zadovoljni? — Bog vé!

I. S—a.

Kupica vina.

Karel XII., kralj Švedski, se je necega dne zeló upijanil. V pijanosti se je izpozabil spoštovanja k svojej materi, kraljici. Kraljica se je o vedenji svojega sina zeló razžalostila, zaperla se v sobo ter tako skrila svojemu sinu nekaj dni. Druzega dne vpraša Karel svoje služabnike, zakaj se nič ne pokaže njegova mati, kraljica? Ko mu služabniki povedó, reče si kupico vina natočiti ter gre ž njo k svojej materi in jej reče: „Preljuba mati! baš zdaj sem zvedel, da sem se včeraj v pijanosti izpozabil ter hudo razžalil Vas, svojo drago mater. Prišel sem, da Vas od serca prosim oproščenja. A da se v prihodnje dalje ne pregrešim, in da nikoli nič ne storim, kar bi Vas razžalostilo, hočem izpiti to kupico vina na Vaše zdravje s terdnim sklepom, naj bode zadnje v mojem življenji. In kralj je storil po svojem obétu ter vse svoje življenje nikoli potem nij izpil kapljice vina.“

Josip Kotnik.
